

Malajce vzgojiti za dobre in vdane državljane. Najnovejši punt na ladji pa je jasen dokaz, da so se tudi sicer dobro vzgojeni Malajci povzpeli do prepričanja, da so tudi oni rojeni za popolno samostojnost, kakor evropejski Holandci, ki jih izrabljajo že stoletja.

Viničarski vestnik.

Ureditev viničarskega vprašanja. Viničarsko vprašanje ni nič drugega, kakor vprašanje ureditve in določitve delovnih pogojev, od katerih je odvisna tisočerm našim viničarskim družinam njihova človekavredna eksistenca. V vinorodnih krajih bivše Spodnje-Stajerske, kjer tvorijo viničarji skoraj velik del prebivalstva, je to vprašanje posebej pereče, ne le zgolj z gospodarsko-socialnega stališča, marveč predvsem še to bolj iz narodnostnega. Zato nikoli ne more biti opravičena zahteva tistih, ki žele viničarski red odpraviti in ga nadomestiti z nekakimi prostovoljnimi medsebojnimi pogodbami. Država s svojo zakonodajo je zato tukaj, da štiti slabjšega pred močnejšim, da regulira in omogoči obstoj tudi tistemu, ki razun delovnih rok nima ničesar drugega, državljan pa je tako, kot vsi drugi. Ako viničarskega reda ne bi trebalo, tedaj ga tudi nihče ne bi postavljaj. Od vseh dosedanjih viničarskih redov, ki so kdaj bili v veljavi, je sedanji še najboljši. Manjka še k temu sankcije za stalnost viničarjev v službi in zavarovanje za bolezen in starost.

Podatki za zbirko statistike pridno prihajajo od vseh strani. Najvažnejše je omeniti pri tem položaj celjskih viničarjev, ki imajo poleg prostega stanovanja, drv in deputatne zemlje še mesečne plače 600 do 800 Din in so s tem tako preskrbljeni tudi po zimi, v brezposelnem času.

Št. Vid pri Ptuj. Na Svečnico se je vršilo v Slomšekovem domu lepo zborovanje naših viničarjev. Sprejela so se pravila in ustanovila se je tudi strokovna skupina. Pa nekateri že sedaj grozijo, kako organiziranega viničarja ne bodo trpeli v službi. Pa se bomo vsi organizirali in zato izbire ne bo moglo biti.

V Ljutomeru sta dne 5. februarja obhajala zlato poroko zakonca Rajh Ivan in Rozalija. Dorastli otroci in prijatelji (sami viničarji) so njima za ta izreden jubilej pripravili tudi lepo gostijo. Jubilarita sta člana »Strokovne zveze viničarjev« in »Viničarske kreditne zadruge«, zato njima načelstvo obeh iskreno čestita.

Mesto z največ požari.

Moderno mesto Tokio, prestolnica japonskega cesarstva, obstoja do polovice iz lesenih in papirnatih hiš. Le najbolj moderni del ob zapadu mesta poseda zidane stavbe. Vsakdo si lahko sam predstavlja, kako ogromno delo da mora zmagovati skozi celo leto tokijsko gasilstvo.

Gasilci v Tokiju so najbolj moderno na celem svetu organizirani in zares zaslužijo, da se seznani z njim nekoliko tudi naša podeželska javnost. — Pred vsem so popolnoma po vojaško opremljeni. Člani gasilske organizacije se zavežejo, da bodo služili 12 let. Še le po preteku 6 let se lahko vsak poroči. Vojaški značaj tokijskih gasilcev se posebno naglašja pri vsaki priložnosti. Tudi red med gasilci je vo-

jaški. Ako kateri član kaj zagreši, ga kaznujejo po vojaških zakonih.

Vseh gasilcev v Tokiju je 3000, ki so razdeljeni po celém mestu. Njihovo gasilno orodje je najmodernejšo. Kdo je prisostvoval enkrat gasilskim vajam japonskih gasilcev, ki so prave ljudske veselice, se ne more načuditi, kako so ti ljudje kos svoji nalogi.

Pri pogledu na tokijsko najboljšo gasilsko organizacijo se rodi nehoti vprašanje: Kako je to, da poseda naš japonska prestolnica letni rekord, kar se tiče požarov? Z izvrstno, številčno močno in najmodernejšo opremljeno požarno brambo bi vendarle zamoglo biti omogočeno, pogasiti tudi ogenj lesenih stavb.

Ako pa izbruhne požar v bolj revnem delu mesta, ki je eden najstarejših, n. pr. v Pukavagi, ne more dospeti na mesto nesreče pravočasno najhitrejša požarna bramba. Predno približajo gasilci, je že najmanj 100 lesenih hiš v objemu plamenov. V takih slučajih ne gre gasilec zato, da bi gasili, ker se sploh gasiti ne da, ker so hiše preveč skupaj, ulice ozke in je največji požar tekom 10 minut v polnem razmahu, ampak da prodrejo v goreče objekte in rešujejo iz njih ljudi. Kako požrtvovalni so tokijski gasilci v tem oziru, nam dokazuje dejstvo, da so utrpeli leta 1931 70 mrtvih in 200 težko ranjenih. — Ravno leta 1931 je bilo v Tokiju 1900 požarov, ki so uničili 400 človeških bivališč.

Vzrok tako pogostih požarov je iskati v tem, ker so starojaponske hišice iz lesa ter lepenke. V teh bajtah svetijo s petrolejkami in kuhajo s špiritom. Zadostuje le neznatna iskra in cele ulice so takoj v vse uničujočem plamenu.

*

Odvisnost zdravja od ozračja.

Kakor vsa bitja, živali in rastline, smo odvisni tudi ljudje od ozračja, ki nas obdaja z vsemi svojimi mnogovrstnimi pojavi in lastnostmi kemične ter fizikalne vrste. Poletje in zima, dan in noč, mraz in toplota, vlaga in suša — vse to vpliva na naše življenje, naše razpoloženje in zdravje. Isto menjavanje kakor v vnanji naravi se odigravata tudi v našem telesu. Razmer-

je med zdravjem in vremenom je torej le izraz iz splošnega razmerja med naravo in življenjem. A čeprav se nam vidi to tako jasno, vemo le prav malo o tem.

Vsaka bolniška strežnica ve n. pr. povedati, da umrje največ bolnikov proti jutru in poldnevu, ko je zrak najbolj prevodljiv za elektriko. Samo poletni poldnevi delajo nerazumljivo izjemo. Ob vlažnem južniku istotako narase umrljivost hudo bolnih, posebno značilna pa je umrljivost v vigredi, kajti takrat je največja. Tudi v jeseni narase za neke bolezni umrljivost in število bolnikov. A kakor za bolezni, sta pomlad in jesen relativni višek za vsakovrstno delovanje pesniškega, umetniškega in sploh duševnega značaja, kakor slavi tudi ljubezen v teh dveh dobah svojo zmagoslavje. Samomori so takrat istotako bolj pogosti in podobno je z npravstvenimi zločini — skratka, letne dobe s svojimi posebnimi vremenskimi prilikami imajo svoje značilne vplive na ljudi. A ne samo ljudje, tudi druga bitja in povzročitelji bolezni so v posebnih odnosajih s temi dobami. Nalezljivo nastopanje nahoda nam kaže najbolj nazorno, kako vpliva vreme na povzročitelja tega zla.

Končno je vreme z vsem, kar spada sem, s svetlobo, solncem, gibanjem zraka, vlago, zračno elektriko in količino prahu v ozračju važen zdravilni činitelj za mnoge bolezni, tuberkulozo, revmatizem itd. Celó preprosta izpremembra zraka ima velik pomen, kakor ve marsikdo iz lastne izkušnje. Zato ni čudno, da se znanost čezdalje bolj vneto bavi z vremenskimi pojavi in klimatičnimi prilikami in da skuša vneto rešiti preobilico ugank, ki nam jih te stvari danes že zastavljajo.

Raznoterosti.

Elektrarna ob vznožju Himalaje. — Ob reki Ul na ozemlju mandijskega kneza ob južnem vznožju himalajskega gorovja dovršujejo sedaj elektrarno, ki bo izrabljala ogromne vodne sile pogorja Himalaja. Naprava bo dobavljala električno silo zlasti iz vodovij pogorja Davalagiri, ki ga cenijo na 2 in pol milijona konjskih sil. Gradnja elektrane je zelo težavna, ker je treba premagati ogromne naravne ovire. N. pr.: skozi neko goro so morali izvrtati 5 km dolg predor. Pri teh delih je sodelovalo 150 inženirjev in 300 delavcev. V predelu, kjer se dovršuje elektrarna, sta najhujša sovražnika človeškega zdravja mraz in kamenje. »Proga smrti« je bila dolga samo 6 m. Da so jo obvladali, so potrebovali tehnični veščaki 4 mesece časa, ker jo je vedno znova zasipavalo in zatrpavalo kamenje, ki se je vsipalo iz razpoklin krhkih sten. Težak je bil tudi prevoz strojev, ki so jih morali delavci prenašati na plečih, in to v predelih, kamor dotlej še ni stopila človeška noga. Stroški za elektrarno znašajo 4 in pol milijona funtov. Ko bo naprava dograjena, pa bo imela civilizacija od tega ogromne dobičke.

SKRIVALNICA.

Kje pa je hlapec?